

SRP i Samfundsfag

1. Den samfundsvidenskabelige metode	1
1.1 Hvilke spørgeord bruger man på de tre taksonomiske niveauer i samfundsfag?	1
1.2 Metoder i samfundsfag	2
2. Teorier i Samfundsfag	3
2.1 Ideologier	4
2.2 Økonomisk teori	5
2.3 IP-teori	6
2.4 Sociologisk teori	7
3. Eksempler på opgaver	7
Fag: Samfundsfag & matematik	8
Fag: Samfundsfag & engelsk	9
Fag: Samfundsfag & historie	11
Fag: Samfundsfag & religion	12

1. Den samfundsvidenskabelige metode

I samfundsfag bruger vi **de taksonomiske niveauer** til at skelne mellem forskellige niveauer af analyser i samfundsfag. De tre taksonomiske niveauer er:

1. Redegørelse
2. Undersøgelse/sammenligning/analyse
3. Diskussion/vurdering.

1.1 Hvilke spørgeord bruger man på de tre taksonomiske niveauer i samfundsfag?

Redegør	Spørgeord	<ul style="list-style-type: none"> • Redegør • Karakterisér
Undersøg	Spørgeord	<ul style="list-style-type: none"> • Undersøg • Sammenlign • Påvis • Beregn • Anvend/opstil model • Forklar
Diskuter	Spørgeord	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutér • Vurdér • Argumentér • Perspektivér

		• Konkluder
--	--	-------------

Når vi skal besvare en opgave på et bestemt taksonomisk niveau, er det vigtigt, man overvejer, hvilke metoder, der egner sig til niveauet. I samfundsfag arbejder vi først og fremmest med en struktureret og samfundsfaglig undersøgelse/analyse. Derudover arbejder faget med disse tre metoder: den kvantitative, den kvalitative og den komparative, som uddybes her nedenunder.

1.2 Metoder i samfundsfag

Kvantitativ metode er, når vi bruger målbare data til at påvise/dokumentere/undersøge sammenhænge i samfundet. Det kan vi fx via offentlige registre som Danmarks Statistik, Energistyrelsen og Skat eller gennem egne eller andres undersøgelser som fx spørgeskemaer eller online-undersøgelser. Med den kvantitative metode forsøger vi at få et generelt billede af dem, vi har undersøgt. Det kan fx være vælgernes holdning til statsministeren, eller hvor meget tid børn bruger foran en skærm dagligt. Den kvantitative metode kræver, at resultatet kan måles og beskrives med tal – altså kvantitativt. Vi skal være sikre på, at resultatet gælder for den population, vi undersøger, og at vi har spurgt det antal personer, der skal til for, at vi kan kalde undersøgelsen for **repræsentativ**.

Kvalitativ metode anvendes, når vi forsøger at opnå en dybere forståelse for eller ny viden om de personer, vi undersøger. Gennem interviews, observationer eller eksperimenter ser vi på, hvad folk tænker, føler og mener, og hvorfor de handler, som de gør. Med den kvalitative metode går vi altså i dialog med folk eller observerer dem.

Når vi observerer eller laver interviews, får vi nogle mere dækkende svar end med den kvantitative metode. Det er en fordel at bruge den kvalitative metode, når vi ikke er sikre på, vi kender de mulige svar, og om vi har fat i de rigtige forklaringer. Den kvalitative metode er dyrere og mere tidskrævende, og den er fx ikke repræsentativ.

Komparativ metode handler om at sammenligne. Det kan være, når vi forsøger at finde ligheder og forskelle i undersøgelser af lande, byer, organisationer, økonomiske fænomener osv.

Vi bruger metoden til at sammenligne forskellige undersøgelser eller cases. På den måde får vi forståelse for forskelle og ligheder.

Når vi vælger den komparative metode, bruger vi andre undersøgelser af kvalitativ og/eller kvantitativ art. Det gør vi for at få ny viden og indsigt og for at undgå fejl.

Når vi anvender komparativ metode, kan vi benytte os af to typer af metodedesigns:

1. Most similar-design

2. Most different-design.

Most similar bruger vi, når vi ønsker at finde forskelle, hvor most different er, når vi ser efter ligheder.

Disse metoder anvendes til at indsamle og behandle det **materiale/empiri**, som vi arbejder med i samfundsfag. Vi arbejder med mange forskellige slags materiale/empiri - både noget vi selv indsamler og noget, som andre har indsamlet. De mest gængse materialer i samfundsfag er: avisartikler med interviews/ekspertudsagn/analyser m.m., interviews og statistik.

Metodeskema i samfundsfag (Fra "Den lille hjælper til samfundsfag")

	Kvantitativ	Kvalitativ	Komparativ
Måde	Spørgeskemaundersøgelse	Interviews, observationer, litteraturstudier, fokusgruppeinterview	Sammenligning af cases/casestudier
Formål/hvornår anvendes metoden?	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentation af sammenhænge • Skabe et overblik over et fænomen • Til repræsentative generaliseringer 	<ul style="list-style-type: none"> • Til at opnå ny viden • Til at undersøge nye emner • Øget forståelse af et fænomen eller en case 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikation af centrale variable i forhold til at forklare et fænomen
Datatype	Tal/kvantificerbart data	Lyd, video, tekst	Tekst, data
Fordele	<ul style="list-style-type: none"> • Der kan indsamles store mængder data - mulighed for at danne et overblik over store mængder data • Lille intervieweffekt - mindre påvirkning af respondenterne • Mulighed for at drage generelle konklusioner • Nem at udføre • Høj besvarelsesgrad • Mulighed for at sikre repræsentativitet 	<ul style="list-style-type: none"> • Giver en forståelse af enkeltfænomener • Mulighed for at stille uddybende spørgsmål - få en dybere forståelse af det fænomen, der undersøges 	<ul style="list-style-type: none"> • Kan afdække, hvilken variabel der er centralt med henblik på at kunne forklare et fænomen
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> • Risiko for, at respondenterne misforstår spørgsmål (kan skade reliabiliteten) • Der kan ikke stilles uddybende spørgsmål • Giver ikke en dybere forståelse af sammenhænge/det fænomen, der undersøges 	<ul style="list-style-type: none"> • Meget vanskelig at gøre repræsentativ • Tidskrævende • Respondenterne kan blive påvirket af interviewerens (intervieweffekt) 	<ul style="list-style-type: none"> • Det kan være vanskeligt at identificere sammenlignelige cases • Forskeren kan være afhængig af andres data - tidskrævende, hvis forskeren selv skal finde alt datamaterialet

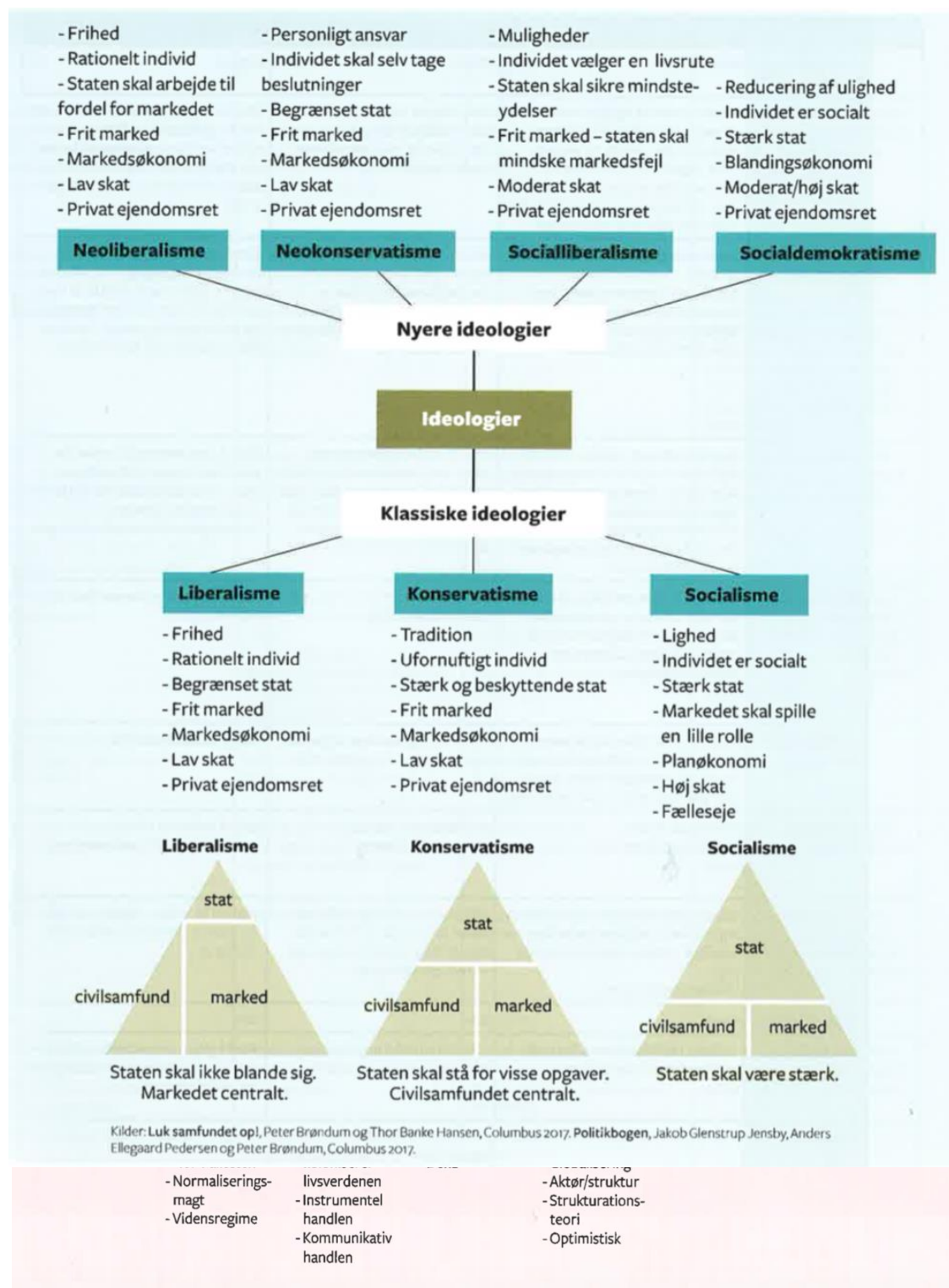
2. Teorier i Samfundsfag

Nedenfor ses fire modeller, der giver et overblik over samfundsfags hovedområder samt teori, teoretikere og centrale begreber knyttet til disse.

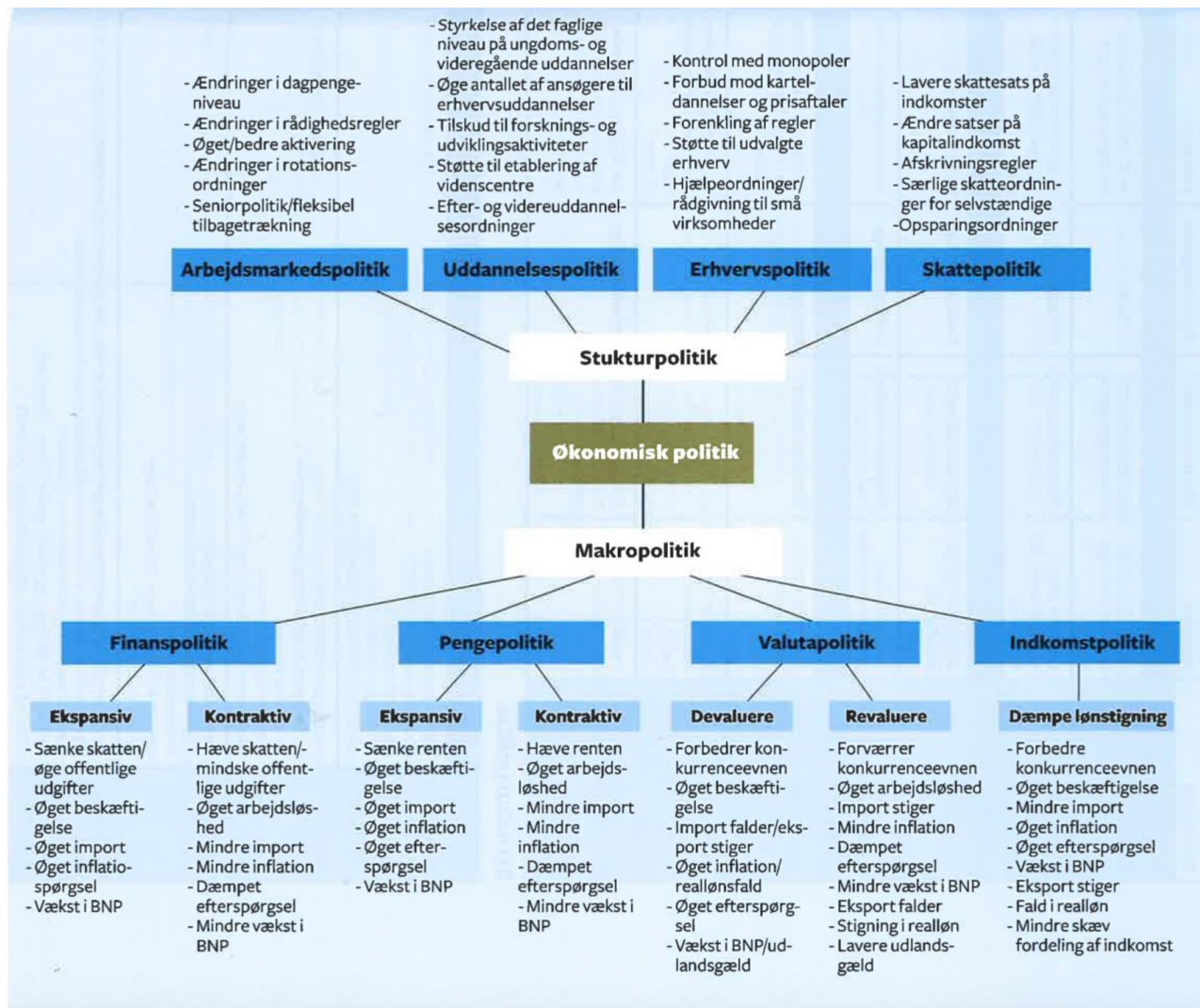
Modellerne er taget fra: "Den lille hjælper til samfundsfag", Søren Kauffeldt, Columbus 2018.

I denne bog kan der findes uddybning af modellerne - og meget andet godt.

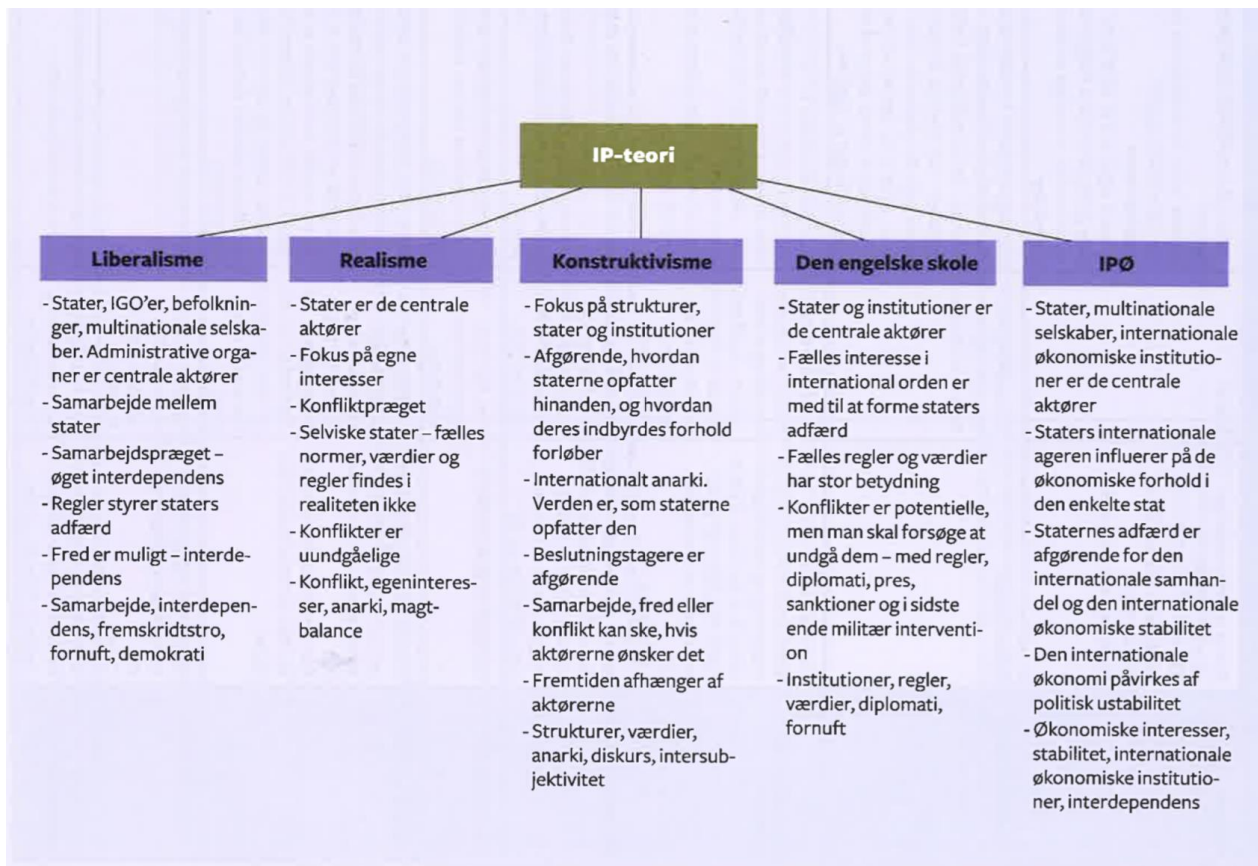
2.1 Ideologier

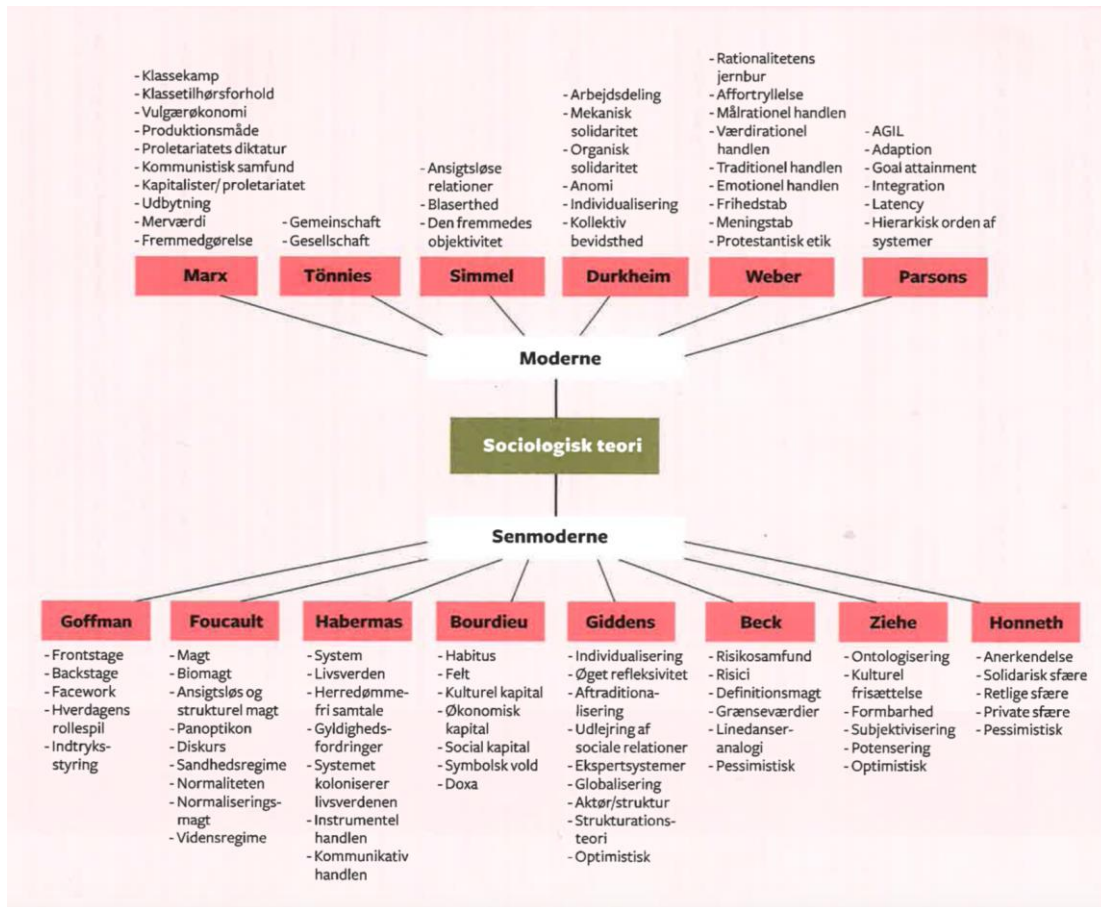
2.2 Økonomisk teori

2.3 IP-teori

2.4 Sociologisk teori

3. Eksempler på opgaver

Eksempler på opgaveformuleringer

Fag: Samfundsfag & matematik

Emner:

- Økonomisk balance - makroøkonomi
- Vælger- og partiadfærd - Statistisk usikkerhed
- Fordelingspolitik og ulighed - Gini-koefficient & sandsynlighedsberegninger
- Demografisk udvikling - Anvendelse modeller fra fremskrivninger/prognoser
- Velfærdsstat og befolkningsudvikling - Prognoser og matematiske/befolkningsfremskrivninger

Eksempel på opgaveformulering 1:

Tema/problemformulering: Hvilken sammenhæng er der mellem den danske velfærdsstat og befolkningsudviklingen i Danmark?

- Redegør for befolkningsudviklingens samt arbejdsstyrkens betydning for velfærdsstatens fremtid i Danmark.
- Redegør for befolkningsudviklingen samt arbejdsstyrken i Danmark.
- Fremskriv befolkningsudviklingen og arbejdsstyrke vha. lineær-, eksponentiel-, potens- og logistisk vækst baseret på de historiske data. Redegør for hvilken model der efter din mening giver den bedste fremskrivning.
- Sammenlign fremskrivninger for dine foretrukne modeller med de fremskrivninger velfærdscommissionen har brugt (dreammodellens befolkningspyramide - www.dreammodel.dk). Kom ind på hvilke parametre Dream-modellen tager højde for i sine fremskrivninger af befolkningsudvikling
- Diskuter de velfærdsmæssige udfordringer udviklingen i forholdet mellem arbejdsstyrken og befolkningstallet giver den danske velfærdsmodel/velfærdssamfund. Du kan evt. yderligere inddrage en diskussion af fx antallet af beskæftigede og middellevetid for danskere .
- Inddrag dine undersøgelser i en diskussion af de tre velfærdsstatsmodeller og vurder om den universelle velfærdsstat er under afvikling på baggrund af velfærdscommissionens forslag.

Forventet omfang: 15-20 normalsider. Forside, indholdsfortegnelse, noter, litteraturliste, figurer, tabeller og lignende materialer medregnes ikke i omfanget.

Eksempel på opgaveformulering 2:

Tema/problemformulering:

Hvilke faktorer har betydning for vælger- og partiadfærd og hvorvidt kan der ud fra meningsmålinger udledes noget om vælgertilslutningen i blå blok ved folketingsvalget 2019.

- Der ønskes en redegørelse for teorier bag vælger- og partiadfærd, samt en matematisk redegørelse for konfidensintervaller og teorien bag dette.
- Dernæst ønskes en analyse af udviklingen i vælgernes tilslutning til midter- og yderpartier, samt en undersøgelse af den reducerede tilslutning til blå blok understøttet af matematiske beregninger. Derudover ønskes en analyse af vælgervandringerne under folketingsvalget 2019, set i forhold til Folketingsvalget 2015.
- Ydermere ønskes en diskussion af problematikkerne ved meningsmålinger, herunder hvorvidt de kan påvirke vælgertilslutning til partierne. Herudover ønskes en diskussion og vurdering af den reducerede tilslutning til blå blok.

Forventet omfang: 15-20 normalsider. Forside, indholdsfortegnelse, noter, litteraturliste, figurer, tabeller og lignende materialer medregnes ikke i omfanget.

Fag: Samfundsfag & engelsk

Emner:

- Ungdomsliv - Socialisering, identitetsdannelse, livsform og livsstil evt. på tværs af lande
- Den store tale - Analyse af taler og politiske diskurser(diskursanalyse)
- Komparativt studie, udvikling af det internationale samfund/organisationer
- Danmarks rolle i det internationale samfund - DK som småstat (hovedvægt på samfundsfag)

Eksempel på opgaveformulering 1:

Tema: Identitetsdannelse i det senmoderne samfund

- Der ønskes en redegørelse for, hvordan identitetsdannelsen i dag foregår med inddragelse af sociologiske teorier. Herunder med særligt fokus på, hvordan individer er påvirkelige og formbare i det senmoderne samfund.
- Der ønskes en analyse af Emma Donoghue "Room" (2010) med fokus på hovedpersonen Jacks udvikling og forståelse af sin verden. I analysen skal der integreres en delanalyse af genre og fortælleforhold.
- Der ønskes en diskussion og vurdering af, hvorvidt romanen tegner et realistisk billede af et kidnappet barns udvikling. Herunder skal der inkluderes en diskussion af mediernes betydning. Samfundsfaglig teori og empiri skal indgå i diskussionen og vurderingen.

Forventet omfang: 15-20 normalsider. Forside, indholdsfortegnelse, noter, litteraturliste, figurer, tabeller og lignende materialer medregnes ikke i omfanget.

Eksempel på opgaveformulering 2:

Tema/problemformulering: Overvågning i liberale demokratier - Hvorledes har udviklingen i staternes overvågning påvirket individets frihed?

- Der ønskes en redegørelse for statens rolle i det liberale demokrati, herunder Michel Foucaults teorier om magt og overvågning samt Jürgen Habermas begreber om system- og livsverdenen.
- Derudover ønskes en analyse af sprog, miljø og hovedpersoner i George Orwells "1984" med særligt fokus på overvågningens karakter og dens konsekvenser for individet.
- Slutteligt ønskes en diskussion og vurdering af, hvorvidt samfundet i "1984" kan sammenlignes med i dag mht., hvordan overvågning i dag legitimeres, og om overvågning udgør en trussel mod det liberale demokratis kerneværdier om frihed. Samfundsfaglig teori og empiri skal indgå i diskussionen og vurderingen.

Forventet omfang: 15-20 normalsider. Forside, indholdsfortegnelse, noter, litteraturliste, figurer, tabeller og lignende materialer medregnes ikke i omfanget.

Fag: Samfundsfag & historie

Emner:

- Cubakrisen - Konfliktteori, spilteori, diplomati og magt
- Berlinkrisen - Diplomati, ideologier
- Brexit-krisen og følgerne - Økonomi, multilateralt samarbejde, handelsaftaler
- Den kolde krig vol 2.- Sikkerhedspolitik og politiske doktriner, amerikansk udenrigspolitik
- Krigen mod terror - Terrorisme og (amerikansk) udenrigspolitik/sikkerhedspolitik
- Velfærdsstatens og den udvikling - Komparative velfærdsstudier (most similar/most different)
- Industrialiseringen og de politiske vilkår - demokratiudvikling
- Ligestillingskampen - feminisme, kvindefrigørelse og identitetsdannelse.

Eksempel på opgaveformulering 1:

Opgaveformulering:

Cubakrisen og amerikansk udenrigspolitik - Hvilken betydning har Cubakrisen haft for amerikansk udenrigspolitik?

Der ønskes en kort redegørelse for Cubakrisen og dens forløb.

Der ønskes en analyse ud fra selvvalgte kilder af kommunikationen mellem USA og USSR og dennes betydning under Cubakrisen. Herunder ønskes teorierne om realisme og idealisme anvendt.

Der ønskes en vurdering af USA's udenrigspolitik i forhold til Cuba i dag. Endvidere ønskes en diskussion af, hvad der politisk vil kunne bringe de to lande tættere på hinanden, herunder ønskes Barack Obamas seneste initiativer ift. Cuba inddraget. Samfundsfaglig teori og empiri skal inddrages i besvarelsen.

Forventet omfang: 15-20 normalsider. Forside, indholdsfortegnelse, noter, litteraturliste, figurer, tabeller og lignende materialer medregnes ikke i omfanget.

Eksempel på opgaveformulering 2:

Tema/problemformulering:

Brexit og europæisk integration - Hvilke udfordringer har Brexit medført for England og det europæiske samarbejde?

- Der ønskes en kort redegørelse for årsagerne til Storbritanniens indtræden i EF med særligt fokus på de dilemmaer, som den britiske regering og befolkning havde på daværende tidspunkt. I forlængelse af redegørelsen skal du under inddragelse af statistisk materiale undersøge den britiske befolknings syn på EF/EU fra starten af 1970'erne til efteråret 2018.
- Der ønskes en kildekritisk analyse af selvvalgte kilder med henblik på at belyse udviklingen i den britiske EU-skepticisme.
- Diskutér, hvilke konsekvenser Brexit kan få for den politiske stabilitet i EU og vurder, hvorvidt Brexit kan skabe exit-præcedens i andre EU-skeptiske lande. I besvarelsen skal du anvende statistisk data og integrationsteorier om EU.

Forventet omfang: 15-20 normalsider. Forside, indholdsfortegnelse, noter, litteraturliste, figurer, tabeller og lignende materialer medregnes ikke i omfanget.

Fag: Samfundsfag & religion

Emner:

- Fundamentalisme og fx islamisk stat
- Israel/Palæstina-konflikten
- Radikalisering blandt unge i Vesten
- Senmoderne religiøsitet - fx New Age-bevægelser, buddhisme m.m.
- Det Arabiske Forår/muslimske reformbevægelser - fx kampen for kvinderettigheder

Eksempel på opgaveformulering 1:

Tema/problemformulering: Politiske, religiøse konflikter - Hvordan kan islamisk stat og lignende organisationer opnå fascination og tilslutning i Vesten.

- Der ønskes en redegørelse for den militante islamiske fundamentalisme og dens tiltrækning på unge i den vestlige verden.
- Der ønskes en komparativ analyse af profeten Muhammads lære om jihad og jihad-doktrinen i moderne islam på baggrund af Karen Armstrongs fundamentalismeteori og en analyse af "De hellige krigeres kontrakt" og "Fra barndommens gade til kalifatets frontlinje".
- Der ønskes en vurdering af og en diskussion af, hvilke konsekvenser den militante islamisme har for dansk politik, demokrati og frihedsidealer.

Forventet omfang: 15-20 normalsider. Forside, indholdsfortegnelse, noter, litteraturliste, figurer, tabeller og lignende materialer medregnes ikke i omfanget.

Eksempel på opgaveformulering 2:

- Der ønskes en redegørelse for sunni- og shiaislam herunder især jihadbegrebet og baggrunden for Islamisk Stats drømme om et islamisk kalifat.
- Analyser skriftet "A message to the Mujahedin and the Muslim Umma in the month of Ramadan" af Islamisk Stats leder Al-Baghdada og "De hellige krigeres kontrakt" på baggrund af Karen Armstrongs fundamentalismeteori.
- Der ønskes en vurdering af og en diskussion om Islamisk Stat repræsenterer det konfliktperspektiv som S.P. Huntington fremlægger i sin bog "Clash of Civilisations" Endvidere ønskes en diskussion af de aktuelle sikkerhedspolitiske perspektiver i Mellemøsten set med Vestens øjne.

Forventet omfang: 15-20 normalsider. Forside, indholdsfortegnelse, noter, litteraturliste, figurer, tabeller og lignende materialer medregnes ikke i omfanget.